

Planen mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2018 / 2019

Inledning

All personal ska arbeta för en trygg miljö för alla elever, barn och vuxna inom Söderby friskolas samtliga verksamheter. En demokratisk grundsyn om alla människors lika värde ska genomsyra såväl skola som fritidshem. Det är en rättighet för barn, elever och vuxna att inte bli diskriminerade eller kränkta på annat sätt. Vi uppnår det bl a genom att arbeta i en god arbetsmiljö och med en trevlig stämning i hela verksamheten. Alla vuxna har ett gemensamt förhållningssätt genom att vara goda vuxna förebilder och normgivare som lyssnar, vågar se och ingripa i händelse av kränkning. Vi vill rusta våra elever med bra kunskaper och med en god social kompetens med redskap för att vilja och våga ta avstånd från kränkningar, trakasserier och diskriminering. När vi framledes skriver skola i planen menar vi Söderby Friskola ekonomisk förenings alla verksamheter.

Följande lagar styr vårt arbete

Både **Diskrimineringslagen (2008:567)** och **Skollagen (2010:800) Kapitel 6** har till syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Det kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. Bestämmelser i diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling. De ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Skolans definitioner av diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och mobbning

För att kunna förebygga och vidta åtgärder mot olika typer av kränkande behandling är det viktigt att vi har ett gemensamt språk, att orden betyder samma sak för alla oss som är inblandade. På Söderby friskola använder vi oss av Skolverkets definitioner, så som de var beskrivna i *"Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling"*

Diskriminering

- Diskriminering innebär att någon missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna
 - *kön*
 - *könsöverskridande identitet eller uttryck*
 - *etnisk tillhörighet*
 - *religion eller trosuppfattning*
 - *funktionshinder*
 - *sexuell läggning*
 - *ålder*

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering, barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Kränkande behandling

- Kränkande behandling är handlingar som kränker barns, elevers eller vuxnas värdighet, handlingar som kränker principen om alla människors lika värde och som inte har något samband med någon diskrimineringsgrund.
- Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel vara
 - *fysisk, till exempel att bli utsatt för slag och knuffar*
 - *verbal, till exempel att bli hotad eller kallad hora, bög*
 - *psykosocial, till exempel bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning*
 - *text och bild, till exempel klotter, brev, lappar, e-post, sms/mms*

Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan bland annat ta sig i uttryck som främlingsfientlighet, mobbning, diskriminering, sexuella trakasserier, rasism och homofobi.

Trakasserier

- Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Mobbning

- Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Inget krav på uppsåt

Man behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det är effekten som avgör. Man behöver dock ha viss insikt i att det egna uppträdandet kan upplevas som trakasserier. Det kan vara svårt att bedöma om ett barn har den insikten. Därför är det viktigt att personalen är observant och beredd att ingripa i konkreta situationer.

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.

Handlingsplan läsåret 2018/2019

Utvärdering av föregående plan:

Under verksamhetsåret 2017/2018 hade skolan följande prioriterade mål;

- Arbetsro
- Kränkande behandling
- Relationer

Skolans främjande åtgärder och aktiviteter under läsåret 2017/2018

- I samband med skolstart arbetar personal och elever med likabehandlingsarbete.
- I samråd med elever upprättas trivselregler i respektive klass.
- Skolan genomför följande gemensamma aktiviteter:

- Söderbykampen,
Bränniaden,
Fadderverksamhet,
Allaktivitetsdagar,
Luciapysssel och bakdag
- Lägerskola i åk 3 (eller 4)
 - Klassresa i år 9
 - Exkursion till Fjärdlång med åk 9
 - Övernattningar på skolan med klasser som önskar det.
 - Utflykter av olika slag på mentorsdagar och andra tillfällen under året.
 - Teater genom Skapande skola för att stärka elevernas känsla kring identitetsfrågor åk 6-9.
 - Årskurs 9 inbjudna till en föreställning "Sara/Clas" som kommunen anordnar under temat könsidentiteter och könstillhörighet.
 - Årskurs 8 inbjudna till Ungdomsmottagningen .

Skolans förebyggande åtgärder

- På föräldramöten informerar vi om skolans arbete mot trakasserier och kränkningar.
- Skolan har ett fungerande elevhälsoteam.
- Vi prioriterar rastvärdar och rastverksamhet.
- Vi gör regelbundet utvärderingar och enkäter med elever och personal.
- Vi har utvecklingssamtal samt regelbundna coachande samtal (för elever vid behov av det).
- Vi genomför klassråd och elevråd 2 gånger i månaden.
- Kuratorn är med på elevrådet och tar upp trygghetsfrågor med elevrepresentanter.
- Föräldrarna på skolan ingår i föräldragrupper.

Arbete med kartläggning

Under läsåret genomförs enkäter för att utvärdera elevernas syn på skolan. Vi har även djupare samtal i bland annat elevrådet. Vi genomför trygghetsvandringar Utifrån de enkätsvar och den information som kommer in får skolans personal i allmänhet och elevhälsan samt ledningsgruppen i synnerhet, en fördjupad indikation på vad som är angeläget att åtgärda för att elevernas känsla av trygghet, studiero, egenvärde och självkänsla ska vara så god som möjligt.

Under året har olika klasser hälsokontroller. Då tas frågan om trygghet och sociala relationer upp. Skolsköterska förmedlar aidentifierad information till skolans

elevhälsa. Denna information inkorporeras med annan för att få en genomgripande bild av hur verksamheten uppfattas av eleverna.

Utifrån denna information skapas prioriterade områden med tillhörande mål.

Prioriterade områden

Våra prioriterade områden utifrån vår kartläggning för läsåret 2018/19 är:

- Att minska kränkningar och diskriminering via internet och i sociala medier
- Att minska kränkningar, diskriminering och fysiskt våld i samband med rasterna

Mål att uppnå under läsåret

Mål	Åtgärder (för att uppnå målet)	Utvärdering
Att minska kränkningar och diskriminering via internet och i sociala medier	<ul style="list-style-type: none">- Bjud in till workshop/föreläsning i samband med Öppet hus- Förbereda ett antal workshops för eleverna kopplat till sociala medier (2-4 st)	Utvärderas genom en enkel pappers/digital enkät vt 19
Att minska kränkningar, diskriminering och fysiskt våld i samband med rasterna	<ul style="list-style-type: none">- Arbeta med trivselprogrammet alt. egna planerade aktiviteter på ett tydligt och systematiskt vis under elevernas raster - målet är att erbjuda en styrd aktivitet per dag- Skapa förutsättningar för att årskurs 6-9 ska kunna aktivera sig i idrottshallen samt i pingisrummet på rasterna- Arbeta med att utveckla fadderverksamheten ytterligare för att därigenom öka elevernas förståelse och respekt för varandra	Utvärderas genom frågor till Klassråden - tas upp på Elevrådet

Skolans främjande åtgärder

Syftet är att systematiskt, långsiktigt och återkommande öka medvetenheten kring egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar verksamheten. Det gör vi genom att ge elever möjlighet att diskutera normer, värderingar och hur goda relationer kan vårdas. Återkommande kompetensutveckling för all personal leder till en ökad medvetenhet om och vilka faktorer som skapar en trygg miljö. Denna kunskap är en betydande del i det främjande arbetet. Tydliga rutiner och en stabil organisation samt en samarbetande kultur är en förutsättning i det främjande arbetet.

Återkommande aktiviteter under läsåret är:

- att särskilt i samband med skolstart och kontinuerligt under året arbetar all personal med likabehandlingsarbete.
- att kontinuerligt ägnar arbetslagen tid åt främjande åtgärder.
- att elevråden och klassråden tar upp frågorna kontinuerligt.
- att i samråd med elever, personal samt föräldrar upprätta och följa trivselregler.
- att planera och genomföra gemensamma aktiviteter t.ex. Söderbykampen, Bränniaden, allaktivetsdagar, lägerskolor och utflykter.

Skolans förebyggande åtgärder

Syftet är att genom ett målinriktat arbete förebygga och förhindra att elever, personal utsätts för hot, våld, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Detta gör vi genom:

- att årligen kartlägga, analysera och sätta upp konkreta mål för att minska risken för diskriminering och kränkande behandling. (skolledningen)
- att på föräldramöte informera om skolans arbete mot trakasserier och kränkningar. (mentorer)
- att skolan har ett fungerande elevhälsoteam. (rektor)
- att prioritera rastvärdar och rastverksamhet. (skolledningen)
- att vi regelbundet gör utvärderingar och enkäter. (skolledningen)
- att vi genomför utvecklingssamtal (mentorer)
- att vi regelbundet genomför klassråd och elevråd. (mentorer och skolledning)
- föräldragrupper. (styrelsen)
- att arbetslagen (Fritidshemmet, 1-3, 4-6 och 7-9) går igenom incidentrapporter på sina arbetslagsmöten.

- att skolan har tydliga normer och ordningsregler med en tydlig åtgärdstrappa. (skolledningen)
- Skolan har elevrådet med elever från 6-9 som jobbar med olika trygghetsfrågor på skolan. (elevstödjare och kurator)
- Öppet föräldraråd. (rektor och kurator inbjuder)

Rutiner (handlingsplan) för akuta situationer

Vid situationer av trakasserier och kränkande behandling av elev-elev

1. **En elev/förälder** berättar för någon skolpersonal eller kamrat att eleven blivit utsatt för kränkande behandling/trakasserier.

Elevens mentor underrättas, om så inte är gjort, och mentorn inhämtar informationen. Mentor har själv eller tillsammans med medmentor ett kartläggningssamtal med eleven så snart som möjligt. Det är viktigt att aldrig använda sig av andrahandsinformation, det gäller även information från föräldrar. Samtalet ska dokumenteras, enligt bil 1 Anmälan om kränkande behandling. Information till hemmet. Anmälan till Rektor och huvudman.

2. **Blir det ingen förändring** genom kartläggningssamtal eller att man bedömer att det redan gått för långt gör man en anmälan till skolans Elevhälsoteam som omedelbart samlar information genom att;

- Ta del av den skriftliga informationen
- Samtala med mentorn samt bekräftar att teamet tar del i ärendet.
- Samtala med den utsatta eleven samt har stöd/uppföljningssamtal tills eleven känner sig trygg.
- Kontakt med elevens föräldrar tas
- Samtala med de som kränker/trakasserar om att det omedelbart ska upphöra samt ger stöd och uppmuntran i hur beteendet kan ändras. Kontakt med elevens/elevernas föräldrar tas.
- Har uppföljningssamtal med de inblandade efter ca 2-3 veckor.
- Gemensam handläggning av ärendet med mentor.
- Dokumenterar samt skriver in i dokumentet när ärendet är avslutat.

3. **Om eleven/eleverna** inte upphör med sitt kränkande beteende förs vidare samtal med elev och föräldrar vid ett möte (elevvårdsmöte)

4. Om steg 1-3 inte har verkan blir konsekvensen en anmälan till socialtjänsten

Anmälan till socialtjänst och /eller polis görs vid stark oro eller incidenter som karaktäriseras som brott. Bil 2 Konsekvenstrappan.

Akuta åtgärder vid trakasserier och kränkande behandling

När vi bedömer att en kränkning är så pass allvarlig t ex vid slag eller hot informeras omedelbart skolledningen för akuta åtgärder. Föräldrarna informeras och kan även kallas till skolan samma dag.

Vid situationer av trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering av lärare eller annan vuxen på skolan mot elev

1. Skolledningen informeras samt kontakta föräldrarna.
2. Skolledningen har samtal, åtgärdar och ansvarar för eventuella stödinsatser samt följer upp och dokumenterar ärendet.

Åtgärder vid situationer av trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering av personal mot personal, elev mot personal

Om det uppstår en situation där personal känner sig kränkt av annan personal, eller av en eller flera elever, anmodas denne att ta kontakt med skolledningen, skyddsombudet och/eller företagshälsovården (skolledningen informeras alltid även om kontakt också tas med annan part).

Om personal känner sig kränkt av skolledningen kontaktas skyddsombudet eller styrelsen.

Föräldrainformation

Vad kan Du som vårdnadshavare göra om Du misstänker att ditt barn blir utsatt?

Det är viktigt att skolan genast får veta vad som pågår. Börja med att kontakta barnets mentor. Förklara vad som hänt, vilka som är inblandade och hur länge du känner till att det har pågått.

Om du upplever att du inte får gehör för dina tankar och din oro hos mentorn ska du kontakta skolans rektor. Rektorn är ytterst ansvarig på skolan för att förebygga och stoppa trakasserier och kränkningar.

Om du upplever att kontakten med rektorn inte har varit tillräcklig ska du ta kontakt med skolans styrelse. Det är den som är ansvarig för att skolan lever upp till lagar och läroplaner.

Om du inte känner att skolan gör tillräckligt kan du kontakta Barn och elevombudet, BEO. Du kan även vända dig till BEO i ett tidigare skede för att rådgöra i frågor som rör ditt barns trygghet i skolan, likabehandlingsarbete, lagar, läroplaner osv. De kan ge dig tips och råd om hur du kan gå vidare.

Vad kan Du göra om Ditt barn utsätter andra?

Att få reda på att ens barn kränker är en jobbig insikt. Som förälder vill du naturligtvis ditt och andra barns bästa. Därför har du också ett ansvar att reagera om ditt eller andra barn utsätter andra för trakasserier eller kränkande behandling.

Prata med ditt barn. Det är viktigt att tydligt göra klart att du inte accepterar att man kränker andra. Låt barnet veta att du finns där för att lyssna, stötta och hjälpa. Kom överens med barnet om en gemensam plan för att skapa förändring.

Det är också viktigt att ha en positiv kontakt med skolan. Kom överens med skolan om hur ni ska hålla kontakt, hur de ska informera dig om hur barnet uppför sig och om kränkningarna har upphört.

Vidare är det viktigt, och jobbigt, att fråga sig själv varför ditt barn kränker andra. Vad kan du som förälder göra för att stärka ditt barns empatiska förmåga och självkänsla? Slutligen är det också viktigt att du uppmuntrar barnet. När kränkningarna har upphört är det viktigt att visa att du uppskattar det. Du gör skillnad.

Här kan du få råd och stöd som förälder och elev

Skolans Elevhälsoteam (EHT) I teamet ingår rektor Elena Entrena Alge, biträdande rektor Christopher Lindqvist, skolsköterska Camilla Jangebrink, kurator Susanne Rendlert, specialpedagoger Helene Pettersson (f-5) - klasslärare/förstelärare - tillgängliga lärmiljöer Anna-Lena Rickardsson (f-5) , Jörgen Nässén (Psykolog, anlitas vid behov).

Barn och elevombudet (BEO) tel 08-586 080 00
beo@skolinspektionen.se

Diskrimineringsombudsmannen (DO) tel 08-120 207 00
do@do.se

Rädda barnen 08-698 90 00
Rädda barnens föräldratelefon tel 020-786 786

BRIS tel 116 111
BRIS vuxentelefon tel 077-150 50 50

Friends tel 08-545 519 90
Svenska föreningen för psykisk hälsa (SFPH) tel 020-85 20 00